

UNIVERSITÀ DI PISA

518297-LLP-2011-IT-ERASMUS-FEXI

Ghid de utilizare a bazei de date

Introducere

Acest ghid își propune să prezinte conținutul bazei de date privind traducerile economice afișate pe site-ul EE-T și să ofere câteva sugestii practice privind modul de utilizare a bazei de date pentru cercetările ulterioare, elaborarea tezei, activitățile specifice proiectului etc.

Baza de date este rezultatul muncii unui număr semnificativ de cercetători atât din cadrul universităților europene cât și din centrele de cercetare incluse în proiectul EE-T. Această bază de date nu este un produs finit, este mai degrabă un proiect aflat în derulare și care înglobează în mod gradual noi conținuturi. În ciuda dezvoltării bazelor de date online și a registrelor bibliografice, o cantitate semnificativă de informație bibliografică se regăsește încă în sursele offline precum registrele bibliografice, fișele bibliografice sau trebuie încă să fie adunată din jurnale, enciclopedii, colecții și serii bibliografice. Unul dintre obiectivele proiectului EE-T urmărește să facă cunoscută această informație.

Cu toate acestea, întrucât volumul bazei de date este foarte mare, sarcina de a completa această bază de date nu poate să revină numai membrilor din echipa de cercetare din cadrul proiectului EE-T. Tocmai de aceea, această bază de date este deschisă. Prin urmare, sunt binevenite contribuțiile cercetătorilor, ale studenților și ale tuturor celor interesați de istoria gândirii economice, după cum se menționează în secțiunea 5.

Acest ghid cuprinde următoarele secțiuni:

1. Cuprinsul bazei de date
2. Cum se citește o intrare bibliografică
3. Cum se caută în baza de date
4. Utilizarea bazei de date
5. Externalizarea bazei de date

1. Cuprinsul bazei de date

Baza de date cuprinde înregistrările unui număr mare de traduceri a textelor economice publicate de la începutul secolului al 18-lea și până la mijlocul secolului al 20-lea. Prin **texte economice** se înțelege lucrările din domeniul economic (sau, după cum era denumit inițial “econome politică”) precum și din disciplinele conexe.

Atunci când ne referim la traduceri, trebuie făcută distincția între **textul inițial** și **textul final**. Textele inițiale reprezintă lucrarea originală care este tradusă; textul final reprezintă traducerea

UNIVERSITÀ DI PISA

518297-LLP-2011-IT-ERASMUS-FEXI

realizată pe baza textului original. De exemplu, în cazul traducerii din Adam Smith, în limba engleză, textul inițial este A. Smith, *An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations* (Studiu asupra naturii și cauzelor bunăstării națiunilor) (Edinburgh 1776), iar ca text final va fi, de exemplu, A. Smith, *Recherches sur la nature et les causes de la richesse des nations* (La Haye 1778-79), în limba franceză.

În baza de date se regăsește orice text original care a fost tradus cel puțin o dată în oricare limbă europeană. În ceea ce privește textele finale, până acum, baza de date cuprinde doar traduceri realizate în limbile utilizate în cadrul proiectului, i.e.:

- Franceză
- Germană
- Greacă
- Italiană
- Portugheză
- Română
- Spaniolă
- Turcă

Fiecare înregistrare cuprinde informații detaliate ale unei singure traduceri (textul final). Ediții diferite ale aceleași traduceri sunt înregistrate cu intrări diferite. Astfel, baza de date permite compararea edițiilor și indică diferențele dintre ele (de exemplu: introduceri noi, includerea unor capitole noi dintr-o ediție anterioară a textului inițial etc.).

Un avantaj al bazei de date EE-T o reprezintă informația furnizată pentru diverse tipuri de documente. Principalele tipuri de traduceri cuprinse în baza de date sunt:

- cărți, tratate, culegeri
- articole publicate în jurnale
- capitole incluse în cărți editate sau colecții de articole
- enciclopedii

Spre deosebire de datele referitoare la traduceri cărților care pot fi ușor obținute din cataloagele online ale principalelor biblioteci naționale sau specializate, indexul sau cuprinsul online al jurnalelor este încă o raritate iar căutarea acestuia este adesea foarte laborioasă. Cu ajutorul acestei baze de date ne propunem să facilităm cercetarea bibliografică pentru cei interesați de istoria gândirii economice.

2. Cum se citește o intrare bibliografică

În această secțiune se explică cum trebuie citită o singură intrare bibliografică în baza de date. Cea mai simplă procedură pentru a deschide o intrare bibliografică este:

1. accesați **“Baza de date” (“Database”)** din portalul proiectului EE-T cu ajutorul meniului din

- partea stângă a pagina de start;
2. din **“Baza de date”**, derulați lista completă a înregistrărilor bibliografice până găsiți intrarea bibliografică căutată. Lista este întocmită în funcție de autor și oferă informații despre autorul textului inițial, titlul traducerii și anul de publicare al traducerii;
 3. tastați oriunde pe descrierea intrării bibliografice pentru a deschide toate înregistrările aferente.

Din intrarea bibliografică, veți găsi o secțiune inițială denumită **“Text Inițial”** (**“BASE TEXT”**). Această secțiune cuprinde informații legate de sursa primară a traducerii. Acordați atenție celor trei câmpuri aferente acestei secțiuni:

- Primul câmp conține date legate de autor, titlu și anul de publicare al primei ediții a textului inițial. De exemplu, în cazul *Bunăstării Națiunilor* a lui Adam Smith, se oferă date privind prima ediție din 1776.
- Al doilea câmp conține informații referitoare la textul inițial utilizat ca sursă de către traducător. De exemplu, traducerea în limba franceză a *Bunăstării Națiunilor* a lui Adam Smith, din perioada 1790-91, a avut ca sursă cea de-a patra ediție publicată în 1786. Dacă acest câmp nu oferă niciun fel de informație, înseamnă că traducerea are la bază prima ediție.
- Cel de-al treilea câmp, atunci când este afișat, indică textul inițial al traducerii atunci când aceasta este realizată într-o limbă diferită, i.e., atunci când traducerea finală s-a realizat după o altă traducere a textului inițial. În secolele 18 și 19, limba franceză se impunea în comunicarea academică în diferite țări și, uneori, traducerile în limba franceză a textelor englezești și nemțești erau mult mai citite și utilizate decât originalul. Era firesc ca traducătorii să recurgă la aceste versiuni ca bază de plecare în traducerile lor. Mai târziu, în secolele 19 și 20, traducerile în limba germană a textelor scrise în idiom scandinav sau traducerile în limba engleză a textelor scrise în germană erau la fel de mult folosite ca surse de traducere în alte limbi. De exemplu, vezi traducerea în italiană a *Bunăstării Națiunilor* a lui Adam Smith, publicată în 1851 și care are la bază varianta în limba franceză din 1843.

Ultima parte a intrării bibliografice este dedicată traducerii.

Primul set de informații sintetice – denumit **“TRANSLATION INFO”** (**“Date despre traducere”**)– indică limba textului inițial și a traducerii, tipul textului original și al celui final precum și perioada. Este atașată o imagine a documentului pentru a evidenția textul inițial. Aceste câmpuri pot fi utilizate în cercetarea cantitativă a fenomenului traducerilor economice precum și sub forma unor cuvinte cheie și filtre de căutare a bazei de date (vezi mai jos, secțiunea 3). Trebuie menționat faptul că, uneori, lucrările de economie politică care au fost inițial publicate sub formă de cărți, au fost traduse sub formă de capitole în colecții sau jurnale. În schimb, este posibil ca articolele publicate inițial în jurnale să apară traduse ca pamflete sau cărți sau capitole în cadrul unor colecții.

Următoarea secțiune este denumită **“BIBLIOGRAPHIC INFORMATION FOR DOCUMENT”** (**“DATE BIBLIOGRAFICE AFERENTE DOCUMENTULUI”**), care cuprinde informațiile bibliografice generale

aferente traducerii precum și o altă secțiune deosebit de importantă – denumită **“TRANSLATION ADDITIONAL INFORMATION” (“INFORMAȚII ADIȚIONALE ALE TRADUCERII”)**– care conține date suplimentare privind natura, structura și referințele editoriale ale traducerii. Întrucât majoritatea informațiilor bibliografice aferente acestor texte pot fi obținute din cataloagele bibliografice, datele suplimentare oferite în cadrul acestei secțiuni provin dintr-o analiză detaliată a acestor texte, ceea ce indică rolul activ al editorilor și traducătorilor în editarea și publicarea propriilor versiuni. Această secțiune se distinge prin modificările operate, omiterea capitolelor, părților de text, a notelor de subsol, prefețelor, introducerilor, comentariilor de text care contextualizează și adaptează textul în funcție de publicul cititor, de traduceri libere și chiar de formele de plagiat.

Ultima secțiune a fiecărei intrări bibliografice - denumită **“OTHER USEFUL INFORMATION” (“INFORMAȚII SUPLIMENTARE UTILE”)** – oferă indicații referitoare la selectarea textului: indicații despre bibliotecă și locul unde se păstrează o copie a cărții, adresa electronică a textelor existente sau a textelor originale puse la dispoziție în format electronic prin proiectul EE-T. Aceste texte în format electronic pot fi găsite în portalul aferent (vezi secțiunea denumită **“e-Translation” “e-Traduceri”** din meniul afișat în partea stângă sus a paginii de start).

Ultimul câmp –dacă este disponibil- prezintă date suplimentare specifice ale traducerii sau ale oricărei lucrări utile referitoare la autor și contextul în care s-a realizat traducerea.

3. Cum se caută în baza de date

Căutarea în baza de date este foarte simplă. Există două căi de acces corespunzătoare diverselor motoare de căutare prevăzute de portalul EE-T: **Homepage (Pagina de start)** și **Database (Baza de date)**.

Sunt oferite diverse opțiuni de căutare în baza de date:

1. după **Perioadă (Timeline)**: se selectează unul dintre cele trei secole și se obține o listă a tuturor traducerilor publicate **în decursul secolului respectiv**, chiar și a celor efectuate pe baza unui text inițial ce aparține unui secol anterior;
2. după **Autor (Author)**: se selectează o literă și se obține o listă a tuturor traducerilor lucrărilor unui autor al cărui nume începe cu litera respectivă;
3. după **Titlu (Title)**: se inserează orice cuvânt cheie în fereastra de căutare și se va obține o listă a textelor care cuprind atât acele *traduceri* care conțin cuvântul respectiv în titlu cât și traduceri al căror *text inițial* conține acel cuvânt;
4. după limba textului inițial **Traducere din (Translation from)**: se selectează limba și se obține o listă a tuturor traducerilor al căror text inițial apare în limba respectivă;
5. după limba textului final **Traducere în (Translation into)**: se selectează limba și se obține o listă a tuturor traducerilor realizate în limba respectivă;
6. după **Tipul publicației (Type of publication)**: se obțin liste ale traducerilor de un anumit tip, fie cărți sau pamflete/eseuri, fie articole sau capitole din cărți, dicționare/enciclopedii.

UNIVERSITÀ DI PISA

518297-LLP-2011-IT-ERASMUS-FEXI

4. Utilizarea bazei de date

În această secțiune sunt menționate numai câteva din utilizările bazei de date, disponibile pentru studenți, doctoranzi și cercetători. Utilizarea acestor liste și a intrărilor bibliografice prevăzute de baza de date este practic infinită.

Baza de date poate fi utilizată în cadrul proiectului, a tezelor, lucrărilor de cercetare și a cărților ce abordează următoarele teme:

- istoria edițiilor: baza de date facilitează editarea edițiilor principale ale lucrărilor originale și traducerilor;
- cercetare bibliografică privind circulația lucrărilor economice în întreaga lume: prin identificarea traducerilor unui autor, se poate contura o imagine de ansamblu a popularității acestuia în diverse domenii de activitate și din perioade diferite;
- cercetare privind circulația internațională a unor anumite tipuri de texte precum culegeri, manuale, dicționare.

5. Externalizarea bazei de date

Această secțiune cuprinde o invitație și câteva informații practice. Invitația este adresată tuturor utilizatorilor acestei baze de date. Reprezintă un instrument adresat comunității academice, cercetătorilor, studenților și absolvenților precum și amatorilor. Această bază de date reprezintă o invitație la utilizare dar și la îmbunătățire prin adăugarea unor conținuturi noi. Baza de date nu reprezintă proprietatea nimănui, este non-profit și se bazează pe colaborare. Toate contribuțiile sunt convertite în donații și vor fi înscrise în secțiunea **Social Area (Domeniu social)** al portalului.

Câteva sugestii cu privire la contribuțiile aduse bazei de date:

- intrări bibliografice ale traducerilor care nu sunt încă incluse în baza de date
- modificări ale intrărilor bibliografice existente
- căutare sistematică a jurnalelor, enciclopediilor și colecțiilor care nu sunt încă verificate precum și intrări bibliografice ale traducerilor deja incluse în cuprinsul acestora
- seturi de intrări bibliografice ale traducerilor în limbile care nu sunt incluse în versiunea inițială a proiectului EE-T (vezi mai sus, secțiunea 1).

Orice sugestie sau contribuție este binevenită.

Baza de date este administrată de către directorii proiectului EE-T. Pentru trimiterea contribuțiilor, vă rugăm să completați formularul din Anexa 1 a acestui ghid și să îl trimiteți. Veți primi un nume de utilizator și o parolă care vă vor permite să introduceți și să vizualizați intrările pe care le-ați oferit.

UNIVERSITÀ DI PISA

518297-LLP-2011-IT-ERASMUS-FEXI

Anexa 1

Formularul contribuabilului

Prenume și nume	
Vârsta	
Titlul studiului	
Instituția care acordă titlul de studiu	
Profesia	
Afiliația	
Scurtă descriere a contribuției	
Adresă de e-mail	